Utbildningsinspektion i Rösjöskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1-5

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Rösjöskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	49
Grundskola, skolår 1-5	273

Rösjöskolan ligger i kommundelen Skarpäng, ett socio-ekonomiskt gynnat område med enbart låghusbebyggelse, mest villor och några radhus. Andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning är bland de högsta i landet. Skolan är en F-5-skola med tretton klasser och leds av en rektor och en biträdande rektor. Skolan har två arbetsenheter, men den undervisande personalen är grupperad i fyra mindre lag.

Skolhusen består av en enplans huvudbyggnad, byggd 1977 men renoverad och i utmärkt skick, samt ytterligare två mindre hus på skoltomten byggda 1980 och 1986. Fritidshem och skola är integrerade för årskurs F-3. Eleverna bor i området, på gång- eller cykelavstånd från skolan, men flera får dagligen skjuts av sina föräldrar.

Genomförandet av inspektionen i Rösjöskolan

Skolverket sände den 24 juni 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Rösjöskolan har bestått av undervisningsrådet Ulla Lindqvist och experten Per Settergren. Besök i Rösjöskolan inleddes den 8 september och avslutades den 17 september 2004 .

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rösjöskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Rösjöskolan genomfördes formella intervjuer med skolledningen, två lärargrupper, elevstödsgruppen, elevrådet, två elevgrupper samt en grupp föräldrar. Inspektörerna följde lektioner i klasser i årskurs 1-5. Under besöket fördes också informella samtal med personalen i skolan.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Värdegrund och arbetsmiljö

I Rösjöskolan har skolledning och personal arbetat målmedvetet för att skapa en trygg och trivsam arbetsmiljö för både elever och vuxna. Man har tagit hjälp av konsulter och använt hela studiedagar till att förtydliga och förankra skolans värdegrund. Genom bland annat introduktionen av emotionell intelligens, EQ, har man nått goda resultat och skapat en atmosfär av positiv och harmonisk gemenskap. Emotionell intelligens, EQ, såsom metoden tillämpas i skolor, är ett sätt att göra eleverna medvetna om sina egna och andras känslor. Begreppet kommer ursprungligen från USA och konceptet går i korthet ut på att lära känna sina egna och andras känslor och därmed kunna förändra ett icke önskvärt beteende och bli mer harmonisk och stark som människa.

Sedan januari 2004 är livskunskap ett nytt ämne på schemat med 40 minuter i veckan i årskurs 1-5. Etiska och moraliska frågor samt inbördes relationer behandlas i samtalsform och i skrivande i klasserna. Skolan har också en gemensam bra modell för konfliktlösning. Ämnet livskunskap är ett av momenten i skolans hälsoplan, och där ingår en mängd aktiviteter som pausgympa, promenader, massage och mental avslappning, simskola, springslingor och näringskunskap. Enligt inspektörernas bedömning har skolans satsningar på normer och värden lett till goda resultat. Det råder ordning och reda, ömsesidig respekt, och man har kunnat iaktta hur stämningen mellan flickor och pojkar präglas av jämställdhet och samarbete.

Trygghet och trivsel

Under besöket i skolan och via samtal med elever och föräldrar kunde konstateras att Rösjöskolan är en mycket trygg och trivsam arbetsplats. Föräldrarna är synnerligen nöjda med skolan och säger att deras barn trivs och tycker att det är roligt i skolan. De uppskattar lärarnas arbete med att skapa en vänlig gemenskap i klasserna.

I alla klasser år 3-5 finns det två kamratstödjare med uppgift att vara en god kamrat och observanta på umgänget och relationerna mellan kamraterna i klas-

sen. De har kamraternas förtroende och utgör en kanal till läraren, ifall något skulle inträffa.

Elevernas inflytande och ansvar

Skolledningen svarar för de organisatoriska förutsättningarna genom att stödja skolans elevråd och se till att ärenden och information sänds vidare till klassråden. Elevrådet har elever som ordförande och sekreterare och dessa får vid behov stöd av vuxna i form av biträdande rektor och en lärare. Flickor uppmuntras att åta sig att vara ordförande.

Lärarna svarar för de pedagogiska förutsättningarna för elevernas delaktighet och ansvar genom att dels vara dialoginriktade i sitt förhållande till eleverna, dels väva in planering och utvärdering av arbetet som en naturlig del i det dagliga skolarbetet. Elevernas svar på enkäter visar att de upplever stor delaktighet, och att de upplever att de kan påverka arbetet.

Lust att lära

Föräldrarna uppger att deras barn tycker att det är roligt att gå i skolan. Eleverna säger att de trivs med skolarbetet och tycker att skolarbetet går lätt. Vi kunde också konstatera att flera av de lektioner vi följde gav eleverna rikligt med intellektuell stimulans. Det var tydligt att de upplevde lärandets glädje.

Sammanfattningsvis gör Skolverkets inspektörer den bedömningen att Rösjöskolan är en trygg och trivsam arbetsplats för elever och personal. Arbetet med skolans värdegrund och normer har givit goda resultat och bidragit till att utveckla och förstärka de grundläggande demokratiska värdena.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skolans mål

I början av det nya läsåret får föräldrarna utförlig information om skolans övergripande mål och uppdrag. Skolan presenterar sin värdegrund och sina normer, hälsoplanen med ämnet livskunskap och tydliggör sin strävan att ge eleverna inflytande över och ansvar för skolmiljön och skolarbetet.

Lärarna presenterar kunskapsmålen i svenska, matematik och engelska, såsom de beskrivs i skolans lokala måldokument. Tillväxten av kunskaper och färdigheter, liksom de ökande förväntningarna på eleverna, har utformats som en trappa med steg för varje ny årskurs. I orienteringsämnen och praktisk-estetiska ämnen ges översiktliga presentationer av innehållet i undervisningen. Enligt föräldrarna är den information skolan ger dem både omfattande och tydlig. Mer

information kan föräldrarna – om de så önskar – hämta från skolans hemsida, och där finns också kunskapstrapporna i svenska, matematik och engelska tillgängliga. I varje klass finns också en pärm med skolans mål och annan väsentlig information.

Resultatuppföljning

Uppföljningen av målen i kunskapstrapporna gör lärarna i första hand kontinuerligt i det dagliga arbetet. Precis som de följer elevernas läsutveckling med stöd av läsutvecklingsschemat, LUS, gör de också iakttagelser i de enskilda elevernas kunskapsutveckling relaterat till målen i trapporna. I utvecklingssamtalen med elever och föräldrar, och i den skriftliga informationen till hemmen, görs en mer strukturerad form av resultatuppföljning.

Skolans resultat

De senaste två årens resultat från de nationella proven i svenska, matematik och engelska visar på några tydliga förbättringar av redan tidigare bra värden. År 2002 uppnådde 98 procent av Rösjöskolans elever målen i svenska, 88,5 procent uppnådde målen i matematik och 96 procent i engelska. År 2003 uppnådde 100 procent av eleverna målen i svenska, 96,7 procent uppnådde målen i matematik och 96,7 procent uppnådde målen i engelska.

Sammanfattningsvis gör Skolverkets inspektörer den bedömningen att Rösjöskolans information till föräldrar och elever om innehållet i och målen för skolans arbete är både omfattande och utförlig. Lärarnas metod att följa sina elevers kunskapsutveckling visar på ett tydligt samband mellan målen i de lokala måldokumenten och de resultat man delger föräldrarna. Eleverna har uppnått goda resultat på nationella prov i åk 5.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolans arbetsmiljö

Skolans normer och regler är välkända av eleverna, och dessutom har varje klass sina egna trivselregler. Ämnet livskunskap är också till sin natur en fördjupning och gestaltning av ett vidare normbegrepp, där ömsesidig hänsyn, samarbete, goda relationer och ansvar finns invävt. Det bidrar därför till att skapa en god arbetsmiljö. Lärarna har i allmänhet ett dialoginriktat förhållningssätt till eleverna, och detta skapar goda förutsättningar för elevernas delaktighet.

Samverkan

Elevernas inflytande och ansvar har varit ett aktuellt utvecklingsområde, och i skolan kan man se spår av ett ökat elevinflytande. Planeringen av det dagliga arbetet finns ofta spontant invävd i dialogen mellan läraren och klassen. Eleverna upplever att de har inflytande över delar av undervisningen och att de får ta ansvar för sitt skolarbete. I personalgruppen pågår samtal om hur man kan lära eleverna att reflektera över sitt eget lärande och delta i utvärderingen av det egna arbetet.

Elevrådet får stöd av vuxna och man ser till att det finns en koppling till klassråden, så att ärenden diskuteras i klasserna. Klassråden har en fast dagordning med information från elevrådet, tillbakablick på veckan som gått som en form av utvärdering, och framåtblickande på den kommande veckan.

Skolans arbete mot mobbning och annan kränkande behandling

Rösjöskolan har en arbetsplan mot mobbning och en tydlig handlingsplan med anvisningar för det förebyggande arbetet. Kamratstödjare finns i varje klass från år 3 och dessa får kontinuerligt utbildning och handledning av två vuxna. Skolan samarbetar med stiftelsen Friends, sedan några år tillbaka Det finns också en vuxengrupp mot mobbning på sex personer, som arbetar både förebyggande och med eventuella akuta fall. Skolans handlingsplan mot mobbning består av en modifierad form av ”Farstamodellen”. För konfliktlösning tillämpas ”Islandsmodellen”, och den kan också användas i förebyggande syfte inom ämnet livskunskap, då man bearbetar händelser som inträffat på andra skolor. Enligt samstämmiga uppgifter från elever och föräldrar är skolan just nu fri från mobbning.

Hälsofrämjande arbete

Skolsköterskan genomför hälsokontroller och hälsosamtal i skolår 1 och 4. Rösjöskolans egen hälsoplan innehåller en mängd fysiska aktiviteter som pausgympa, ”gå jorden runt”, springslingor, simskola, massage eller mental avslappning, näringskunskap och ämnet livskunskap.

Sammanfattningsvis gör Skolverkets inspektörer den bedömningen att det arbete som skolledning och personal lagt ner på att skapa en god arbetsmiljö med inflytande och ansvar för eleverna burit frukt och gjort Rösjöskolan till en trygg och trivsam arbetsplats med goda relationer mellan elever och personal.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Lokala kursplaner och kunskapsmål

Rösjöskolan har en uppsättning lokala måldokument för skolans ämnen och för den lokala hälsoplanen. I svenska, matematik och engelska presenteras undervisningens innehåll och mål i form av kunskapstrappor med steg för varje årskurs. Målen är mestadels tydligt formulerade, men några kan förbättras och få en tydligare anknytning till läroplan och kursplaner. I SO-ämnen, NO-ämnen och praktisk-estetiska ämnen har man använt en annan modell med cirklar för att illustrera ämnenas innehåll och struktur, vilket ger både överblick och information.

Rösjöskolans lokala timplan anger att ämnet livskunskap ska ha 40 minuter i veckan i årskurs 1-5. Dessutom har man ökat tiden för idrott med 20 minuter i veckan för alla elever år F-5 för olika former av motion under lunchrasten.

Individanpassning och elevers behov av särskilt stöd

Lärarna strävar efter att anpassa undervisningen efter elevernas individuella förmåga och utveckling, och man utformar individuella utvecklingsplaner i anslutning till utvecklingssamtalen. För diagnoser av läs- och skrivsvårigheter har Täby kommun anbefallt en omfattande uppsättning instrument, och tillsammans med lärarens egna diagnoser och iakttagelser i det dagliga arbetet är förutsättningarna goda för att elever med olika typer av svårigheter upptäcks tidigt, ofta redan i förskoleklassen.

Rösjöskolan har en tydlig handlingsplan med rutiner för elevstöd och formulär för anmälan till elevstöd. Elevstödsgruppen består av rektor, biträdande rektor, skolpsykologen, skolsköterskan och de två speciallärarna. Man betonar att allt elevstödsarbete ska ske i nära samarbete med klassläraren och föräldrarna. Åtgärdsprogram upprättas alltid för elever i behov av särskilt stöd, och dessutom utgör de individuella utvecklingsplanerna en form av åtgärdsprogram för varje enskild elev.

Stödet ges ofta i klassen av speciallärarен eller annan lärare med stödfunktion. Men speciallärarna tar också emot elever i egna lokaler. Ibland erbjuder speciallärarna extra stöd för alla elever som så önskar i form av ”lässtuga, mattestuga och engelska klubben”. Det finns också möjlighet att välja stöd som elevens val. Speciallärarna framhåller särskilt betydelsen av ett nära samarbete med föräld-

rarna och är därför med på utvecklingssamtalen. Nytt för i år är att man låter en förskollärare följa med förskoleklassen upp i årskurs 1 och utgöra en resurs i undervisningen. Enligt inspektörernas bedömning håller skolans insatser för stöd mycket god kvalitet.

Det är också intressant att notera att man nästan alltid är två pedagoger i klasserna i årskurs 1 och 2, och ofta även i årskurs 3, vid de tillfällen när man är helklass, dels klassläraren, dels en förskollärare eller annan personal från skolbarnsomsorgen. Till detta kan läggas att Rösjöskolan är praktikskola för lärarutbildningen och tar emot blivande lärare. Så vuxentätheten är stor i skolan. Ett fåtal elever får studiehandledning på modersmålet.

Arbetssätt

Ämnet livskunskap har 40 minuter i veckan i årskurs 1-5 och kan ses som en fördjupning och gestaltning av skolans värdegrund. Lärarna hämtar uppslag och inspiration från flera olika håll som böckerna Livsviktigt av Birgitta Kimber (Ekelunds), Öppna för samtal av Elisabet Nemert (Liber) och från material som Projekt Charlie och Lions Quest. I en klass i årskurs 1 kunde vi se hur stoff från ämnet livskunskap används i läsinlärningen enligt LTG-metoden (metod för läsinlärning som bygger på Läsning på Talets Grund, svensk motsvarighet till amerikanska LEA, Language Experience Approach). Först kommer samtalsfasen där läraren leder ett samtal i klassen på temat vänskap och hur en vän ska vara. Sedan följer dikteringsfasen då en gemensam text växer fram under rubriken En vän. I återläsningsfasen läser eleverna sin egen text. I den här klassen noterade vi också att flertalet elever redan kan skriva – i mitten av september – och skriver korta och enkla dagboksanteckningar i sina skrivböcker. Eleverna har lärt sig bokstäverna och skrivkoden redan i förskoleklassen.

En lektion i årskurs 5 visade att klassen har särskilda regler för ämnet livskunskap, bland annat en som lyder: ”Det som sägs stannar i rummet.” Efter en lärarledd inledning i dialog med klassen gick man över till samtal i par och några skriftliga uppgifter. När man följer dessa två lektioner i livskunskap, ligger det nära till hands att se kopplingen till skolans övergripande mål och till relationerna i klassen. Men vi vill också påminna om den tydliga anknytningen till strävansmålen i några kursplaner, som religionskunskap – att eleven reflekterar över etiska och existentiella frågor – och svenska – att eleven utvecklar sin förmåga att i dialog med andra uttrycka tankar och känslor. Detta är naturligtvis mycket bra.

Utvecklingssamtalen

Utvecklingssamtal hålls varje termin och mynnar oftast ut i en individuell utvecklingsplan för eleven med noteringar om förbättringsområden. Om eleven har fått särskilt stöd av speciallärare, så deltar även hon i utvecklingssamtalet.

Likvärdig bedömning

För att trygga en likvärdig bedömning av de nationella proven i svenska, matematik och engelska i årskurs 5 deltar lärarna i nätverksträffar med kolleger från andra skolor i kommunen. I dessa nätverk för man också ämnesvisa pedagogiska samtal med syftet att få till stånd ett utvecklingsperspektiv från förskoleklassen till och med gymnasieskolan.

Sammanfattningsvis är det inspektörernas bedömning att Rösjöskolan har en väl fungerande organisation för stöd till elever med särskilda behov, och att resurserna för stöd gott och väl motsvarar behoven. Det är inspektörernas uppfattning att skolan bedriver en bred pedagogisk verksamhet som ger eleverna goda möjligheter att nå målen.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Ledningsfunktionen

Rösjöskolan leds av en rektor, som till sin hjälp har en biträdande rektor. För samråd inom kommunen finns det en kommunal ledningsgrupp. Den leds av chefen för förskola och grundskola och består av tolv rektorer. Gruppen möts var fjortonde dag för diskussioner kring interna, kommunala skolfrågor och för ömsesidig information.

I Rösjöskolan finns numera ingen ledningsgrupp. Både skolledningen och den pedagogiska personalen är utvecklingsinriktade och strävar efter att förbättra sin skola. Skolledningen har varit pådrivande i arbetet med de övergripande målen, skolans värdegrund och arbetsmiljön.

Pedagogisk utveckling

Den pedagogiska utvecklingen sker i arbetslagen och vid gemensamma diskussioner. Lärare och förskollärare har tagit ansvar för metodutveckling och andra förbättringsinsatser. De utvecklingsområden man arbetat med under läsåret 2002/03 har varit att stärka elevernas språkliga förmåga och att genomföra skolans hälsoplan. Ett annat, ständigt aktuellt, utvecklingsområde har varit att öka elevernas inflytande och ansvar i skolarbetet.

Uppföljning och utvärdering

Skolan har en tidsplan för utvärdering och granskar sin verksamhet i januari och juni. Skolans kvalitetsredovisning för år 2003 innehåller en redovisning av vidtagna åtgärder utifrån föregående års kvalitetsredovisning. Den innehåller också

en presentation av skolans resultat på de nationella proven och en sammanställning av resultaten från diagnostisering av elevernas läsförmåga enligt läsutvecklingsschemat (LUS). Dessutom presenteras åtgärder som vidtagits för att uppnå mål i kommunens skolplan. Under rubriken ”Framåtblick” presenteras de åtgärder som skolan avser att vidta med anledning av en kommunalt initierad utvärdering av verksamheten inom ramen för det s.k. observatörsprojektet. Någon analys av resultaten eller av vilka effekter de vidtagna åtgärderna har givit i verksamheten presenteras inte i kvalitetsredovisningen. Inspektörerna ifrågasätter om man verkligen skärskådar och analyserar skolans huvudprocess – undervisningen – med fokus på kunskapsmål, undervisning och lärande, skolans resultat och stödinsatser. Detta bör bli ett utvecklingsområde att arbeta med för att ge skolledning och personal ett säkrare underlag för bedömning av skolans kvalitet och behovet av utveckling och förnyelse.

Utvecklingsprocesser

Det är tydligt att det pågår utvecklingsprocesser inom flera olika områden med utgångspunkt i genomförda uppföljningar och utvärderingar. Målen och innehållsbeskrivningarna i kunskapstrapporna i svenska, matematik och engelska kommer att ses över och bearbetas. Hälsoplanen med ämnet livskunskap kommer att följas upp och finslipas. Samarbetet mellan förskoleklassen och årskurs 1 håller på att utvecklas. Portfoliometoden och kollegahandledning är andra aktuella områden.

Sammanfattningsvis gör Skolverkets inspektörer den bedömningen att Rösjöskolans styrning och ledning fungerar väl. Rektor är förtrogen med verksamheten och driver aktivt ett pedagogskt utvecklingsarbete. Skolan bör dock utveckla sitt kvalitetsarbete så att en analys av resultat och effekter av vidtagna åtgärder tydligare kopplas till planering av den fortsatta verksamheten. Detta bör synliggöras i skolans kvalitetsredovisning. Uppföljningar och utvärderingar bör också tydligare fokusera på skolans huvudprocess – undervisningen.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Rösjöskolan har lagt särskild vikt vid en god arbetsmiljö och en övergripande hälsofostran. Skolans hälsoplan med ämnet livskunskap och den utökade tiden i

idrott för motion i samband med lunchen framstår som profilskapande åtgärder.

Skolans lokaler ligger på markplanet och är helt anpassade till elever med fysiska funktionshinder. Man har också kunnat anpassa delar av utemiljön vid behov.

Elevens val

Elevens val hanteras inom varje klass för sig och eleverna kan välja fritt, men bara inom de möjligheter som erbjuds i klassrummet och dess komplementutrymmen. Detta innebär något snäva ramar för verksamheten, och praktisk-estetiska aktiviteter blir inte alltid tillgängliga. I några klasser låter man klassrådet ge förslag på aktiviteter och sedan följa upp och förändra utbudet under terminens gång. Syftet med elevens val är att bredda och fördjupa kunskaper i ett eller flera ämnen. Vad det närmare innebär är en pedagogisk fråga men valet måste begränsas till ämnen eller ämnesområden som det finns en fastställd kursplan för. Det är också viktigt att eleverna har möjlighet att göra individuella val. Skolan bör därför vidta åtgärder för att erbjuda eleverna ett mer allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Informationen till föräldrarna

De intervjuade föräldrarna uppger att de får bra information om Rösjöskolans övergripande mål och värdegrund och om skolans lokala kursplaner och mål. Enligt föräldrarna är det lätt att få kontakt med skolledning och lärare. Skolans hemsida erbjuder också aktuell information. Utvecklingssamtalen och den skriftliga informationen ger en tydlig bild av barnens allsidiga utveckling, enligt föräldrarna.

Sammanfattningsvis gör Skolverkets inspektörer den bedömningen att eleverna i Rösjöskolan har god tillgång till utbildning. Dock bör skolan se över utbudet av elevens val så att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Personalens kompetens och kompetensutveckling

Rösjöskolans pedagogiska personal består av 28 personer, tjugo med lärarutbildning och sex förskollärare. Två lärare saknar utbildning. För närvarande finns inget behov av nyrekrytering, men eftersom skolan är praktikskola för lärarutbildningen är möjligheterna goda.

Flera kompetensutvecklingsprojekt pågår eller är planerade. Några av dem har anknytning till Internet- och datoranvändning. Andra satsningar knyter an till skolans värdegrund, hälsoplanen och ämnet livskunskap. Utbildning i elevaktivt och reflektivt lärande, olika inlärningsstilar, portfolio, kollegahandledning, utvecklingssamtal och samtalsmetodik är exempel på andra pågående eller planerade områden för kompetensutveckling.

Läromedel, datorer och bibliotek

Anslaget för läromedel uppgår till 890 kronor per elev och därtill kommer anslag för kopiering. Enligt inspektörernas bedömning råder det god tillgång till läromedel i skolan. Skolan har förhållandevis gott om datorer tillgängliga för eleverna. I snitt går det tio elever per dator, vilket är ett gott värde i jämförelse med andra skolor. Inspektörerna kunde också konstatera att datorerna kommer till användning i skolarbetet. Eleverna tar datakörkort i två steg, och de påbörjar utbildningen senast i årskurs 2 för steg 1 och årskurs 4 för steg 2. Ett skolbibliotek med skönlitteratur för olika åldrar och faktaböcker finns i skolan. Klasserna besöker också det kommunala biblioteket i Skarpäng regelbundet.

Lokaler

Rösjöskolans lokaler är rymliga och välutrustade samt anpassade till elever med fysiska funktionshinder. Många klasser har tillgång till dubbla lokaler, eftersom skolbarnsomsorgen är integrerad i skolan. Fritidshemmen erbjuder skolan både sina lokaler och sin personal under en del av skoldagen. För klasserna i årskurs 4 och 5 finns det gott om komplementutrymmen i anslutning till klassrummen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att Rösjöskolan har goda personella resurser för sin verksamhet i form av välutbildade pedagoger. Lokaler och utrustning håller god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Rösjöskolan övergripande är av mycket god kvalitet. Skolans arbetsmiljö präglas av trygghet och trivsel, goda relationer och lust att lära. Skolans arbete med normer och värden bidrar verksamt till den positiva utvecklingen. Personalen arbetar engagerat och målmedvetet för att främja alla elevers lärande och allsidiga utveckling.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans kvalitetssäkring bör utvecklas. Särskilt bör rutinerna för att systematiskt utvärdera skolans huvudprocess – undervisningen – förbättras.
- Skolan bör erbjuda eleverna ett mer allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Datum	Ort
2005-09-02	Stockholm

Per Settergren

Ulla Lindqvist